

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Æsterretninger

om

Biborg Kathedralskole

i

Skoleaaret 1863—64.

Med Indbydelse til Skolens aarlige Gramen.

Bed

Professor F. C. Olsen,
Skolens Rektor.

Biborg.

Trykt hos H. Wissing.
1864.

I. Disciplene.

Ved Udgivelsen af Programmet i 1863 talte Skolen 70 Disciple, hvoraf 6 Ikkestuderende. Af disse udtraadte ved Skolearets Slutning foruden de 9 Dimissi (see den vedfølgende Tabel) een, nemlig Carl Jacob Möller. Saaledes endte Skoleaaret med 60 Disciple, hvoraf 6 Ikkestuderende.

Bed det nye Skoleaars Begyndelse optoges 8 Disciple, nemlig: H. B. Buchholz, F. J. Mortensen, H. Victor Graae, H. G. M. H. Buchholz, J. P. E. Rossen, H. Valdemar Graae, H. J. Preisler og Chr. F. J. B. Reiß, og Skolen begyndte saaledes med 68 Disciple, hvoraf 7 Ikkestuderende.

I Löbet af Skoleaaret optoges endnu 3 Disciple, nemlig: H. L. Brør, J. B. Th. Thomesen og S. N. Jørgensen; og 3 udtraadte af Skolen, nemlig de Ikkestuderende: S. Samson, G. E. Ning og P. A. Rabell. Desuden blev En af de Unges Kreds bortkaldt af Døden nærvæd Skolens Maal, nemlig Christian Adolf Boye, Discipel i Afgangsklassen. En Bryllshgdom, der tilsidst udvifkede sig meget hurtigt, endte den 18de Mai denne flittige, retsindige og kjærlige Discipels Liv, til Sorg for os alle, baade hans Lærere og hans Kammerater.

Skolen tæller saaledes nu 67 Disciple, hvoraf 6 Ikkestuderende, der ere saaledes fordeelte i Klasserne:

7 Klasse A.

1. William Friederichsen (Toldcontroleur J. P. V. f. i Viborg*). 2. Frederik Theodor Kattrup (Pastor N. C. R. til Voldum og Rød). 3. Andreas Bertelsen Nørgaard (afdøde Gaardeier, Branddireiteur B. N. i Kreiberg). 4. Johan Arent Frandsen (Pastor H. P. f. til Tødsø og Erslev paa Mors).

7 Klasse B.

1. Jens Peter Møller (Provst C. F. M. i Hygum og Hove). 2. Carl Børge Vilhelm Frederik Theobald Hansen (afdøde Landmaaler C. B. H. i Lemvig). 3. Lorenz Conrad Møller (Provst H. P. M. i Soelbjerg og Sundby paa Mors). 4. Niels Hagensen (Proprietair H. H. til Botborggaard paa Mors). 5. Rudolph Vilhelm August Rabell (Particulier P. C. R. i Viborg). 6. Peder Christian Blicher (Pastor D. N. B. til Aulum og Hodsager).

6 Klasse.

1. Nicolai Esmark Ollgaard (Pastor N. R. D. til Vinkel og Rind). 2. Carl Biggo Ring (Justitsraad, Amtsforvalter L. R. i Viborg). 3. Hans Peter Adolph Junge (Pastor C. J. J. til Bammen, Bignum og Lindum). 4. Sophus Julius Christian Meyer (Oberst Chr. W. M.) 5. Hans Peter Egede Lund (Proprietair, Cand. theol. J. J. L. til Lundholm i Salling). 6. Carl Christian Rudolph Dohn (Adjunct C. P. L. D. i Viborg). 7. Ditlev Christian Ernst Laub (Biskop H. D. C. L. i Viborg). 8. Carl Vilhelm Theobald Hagemann (afdøde Rigsmand S. G. H. i Viborg).

---

*) I Parenthes er anført Faderens Stilling og Begyndelsesbogflaverne af hans Navn.

5 Klassé.

1. Frederik Vilhelm Matthias Møller (Consul M. M. i Lemvig).
2. Lambert Christian von Haven (Pastor F. C. v. H. til Vive, Øve og Valsgaard).
3. Johan Frederik Andreas Colding (Provst P. A. C. i Kobberup, Feldingberg og Gamlestrup).
4. Julius Emil Faber (Proprietair J. H. F. til Randrup ved Viborg).
5. Frederik Carl Ludvig Harboe (Pastor F. C. Chr. H. til Dybe og Ramme).
6. Andreas Louis Dragheim (Barbeer og Deconomus ved Amts-sygehuset J. B. D. i Viborg).
7. Niels Marinus Jacobus Holmgaard (Kjøbmand N. P. H. i Viborg).

4 Klassé.

1. Søren Ancher Møller (Broder til Nr. 1 i 7de Klassé B).
2. Jørgen Gad Olsen Brix (Pastor J. B. til Thiele og Binge).
3. Hans Vandal Buchholz (Pastor D. Chr. B. til Vorde, Fisbæk og Nømlund).
4. Harald Leopold Brix (Broder til Nr. 2 i samme Klassé).
5. Frederik Juel Mortensen (afsd. Proprietair N. St. M. til Froeslevgaard paa Mors).
6. Niels Peter Petersen (Skræddermester J. P. i Viborg).
7. Valdur Harald Valdemar Borgen (Justitsraad B. H. B., Herrebsfoged i Middelsom-Sønderlyng Herreder.)
8. Holger Biggo Frandsen (Broder til N. 4 i 7de Klassé A).
9. Carl Louis Alfred Preisler (Gjæstgiver F. C. P. i Viborg).
10. Halon Victor Graae (Banegaardssforvalter N. G. i Viborg).
11. Johan Ludvig George Laub (Broder til Nr. 7 i 6te Klassé).
12. Nathalius Samson (Kjøbmand E. N. S. i Viborg).
13. Camper Peter Siegward Poult Bertouch Neergaard (Hoffjægerm. L. E. N. til Bissum ved Viborg).

Ikketuderende: 14. Frederik Jacobsen (Brand-directeur og Godsforvalter C. F. J. i Ørum ved Viborg). 15. Jacob Heinrichsen (Pastor J. L. H. til Gjedsted og Fjeldsø).

16. Jens Møller Ole Selmer (Justitssecretair, Cancelliraad H. E. S. i Viborg). 17. Matta Martin Bertelsen (Skæddermester L. B. i Viborg).

3 Klassé.

1. Heino Gottlob Melchior Hammer Buchholz (Broder til Nr. 3 i 4de Klassé). 2. Jens Peter Evard Rosén (Skolelærer E. J. R. i Sjørølev ved Viborg). 3. Conrad Rudolph Madsen (Forpagter L. M. paa Thiele ved Viborg). 4. Simon Jensen (Møller J. J., Eier af Krogsgaard Mølle ved Viborg). 5. Henrik Thomassen Sigismund Gerner (afdøde Capitain E. G.). 6. Vilhelm Wilhelm (Bagermester P. W. i Viborg). 7. Valdemar Henrichsen (Broder til Nr. 15 i 4de Klassé). 8. Frederik Peter Welding (Stiftsprovst F. P. W. i Viborg).

Ikke studerende: 9. Valdemar Emil Theodor Lund (afdøde Pastor T. W. L. til Louns og Ulstrup). 10. Gottlieb Johan Henrik Rendtorff (Proprietair Th. R. til Himstrup ved Viborg).

2 Klassé.

1. Jens Carl Gerner (Broder til Nr. 5 i 3de Klassé). 2. Christian Hellmuth Jacobsen (Broder til Nr. 14 i 4de Klassé). 3. Niels David Schröder (afdøde Skomagermeister E. J. S. i Viborg). 4. Søren Rosenørn Haubroe (Gaardeier A. H. i Sommerby ved Viborg). 5. Frederik Vilhelm Laub (afdøde Coffardicapitain J. G. C. L.). 6. Frederik Theodor Julius Jensen-Tusch (Planteur S. J.-T. i Feldborg ved Holstebro). 7. Jørgen Iversen Plenge (Proprietair H. P. til Palstrup ved Viborg). 8. Vilhelm Ferdinand Dragheim (Broder til Nr. 6 i 5te Klassé). 9. Ludvig Conrad Neckelmann (Justitsraad, Overretsprocurator E. N. i Viborg).

1. Christian Frederik Julius Viggo Reiß (Kammerassesør, Amtsfuldmægtig og Kæmner A. C. B. R. i Viborg).
  2. Hannibal Baldemar Graae (Broder til Nr. 10 i 4de Klasse).
  3. Søren Refsgaard Jørgensen (Gardeier h. J. til Tangsgaard ved Struer).
  4. Otto Carl Sandberg (Kjøbmand A. W. S. i Viborg).
  5. Hans Jacob Preisler (Kjøbmand J. P. i Viborg).
  6. Johan Thomas Bernstorff Thomesen (afdøde Uhrmager B. B. Th. i Lemvig).
-

II. Lærerne og Undervisningen.

Bed kongl. Resolution af 21de Juli 1863 blev Rector Olse n paa Grund af sin Helbredstilstand fritagen for sine Forretninger ved Skolen i Tiden fra 22de August s. A. til efter Halvaarsceramen i Februar Maaned næste Aar. Overlærer Professor Wesenberg overtog venstabelig samtlige med Skolebestyrelsen forbundne Forretninger, og Rectors Undervisningstimer bleve mod Godtgjørelse af Stolekassen deelte imellem nogle af Skolens Lærere saaledes, at Adj. Greibe besørgede den græske Undervisning, Adj. Toepfer overtog latinste Prosaister og latinst Stiil, og constitueret Lærer Ramsgaard lat. Digtere og Literaturhistorie — alt i 7de Klasse. I den saaledes vundne Fritid gjorde Rector Olssen en Reise over Cöln, Straßburg, Schweiz og Genua til Rom, hvor han opholdt sig 3 Maaneder, og vendte, efter endnu at have tilbragt omtrent en Uge i Florents, tilbage i Januar Maaned, ved hvil Slutning han kom til Viborg og overtog efter Halvåarsceramen paamly fine Embedsforretninger.

Bed kongl. Resolution af 2den April 1864 blev philologiae candidatus Christian Ramsgaard, der var constitueret som Lærer ved Skolen, udnævnt til Adjunct.

Bed kongl. Resolution af 12te Mai 1864 blev den constituerede Lærer i Naturhistorie Arthur Frederik Feddersen, efterat han den 1ste April havde underkastet sig og bestaaret i den ham paalagte Fagprøve ved Kjøbenhavns Universitet, bestillet til Adjunct ved Skolen.

Under den forrige Krig kom Viborg ikke i umiddelbar Berøring med Krigsbegivenhederne; denne Gang har Byen ikke været ligesaa heldig. Løverdag Aften den 12te Marts maatte

Skolens Underviisnings- og Øvelseslocaler rammes, for at give Plads for et Compagnie af det gjennemmarthrende nærejydse Armee corps. Det blev imidlertid muligt den næste Dag at faae Indqvarteringen indstrænket til Gymnastiklocalerne alene, saa at Skolens Underviisning uforstyrret fortsattes om Mandagen og derefter; kun Gymnastikunderviisningen maatte for en kort Tid standse.

Den 26de April Kl. 10 Formiddag blev Viborg besat af preussiske Tropper i betydeligt Antal, og Skolen fik strax et Compagnie paa 170 Mænd at huse. Da der var bleven gjort Lejlighed for 3 Klasser i Bibliotheket, det tilstodende Locale for den naturhistoriske Samling og et tilhørende Kammer, og man forelsbigen havde ladet Skolen beholde 3 af de mindre Klasseværelser (en syvende Klasse kunde let finde Plads i Rectorboligen), samledes Skolen, der ved Hjendens Indrykning var standset, den næste Morgen; men da der fra Værernes Side blev gjort opmærksom paa, at det under de nærværende Omstændigheder, idet Enhver havde sine Værelser og sit Kjøkken opfyldt af fjendtlige Soldater, var nødvendigt, at Huusfaderen maatte være ved sit Hjem, blev Underviisningen utsat til den paafølgende Fredag Morgen den 29de i Forventning af, at Forholdene imidlertid vilde klare sig og Stemningen beroliges. Imidlertid blev endnu den samme Dag (den 27de) de 3 omtalte Klasseværelser tagne til Militairets Benyttelse. Derefter hed det sig, at de fleste Tropper vilde komme bort fra Byen, og Skolen igjen faae sine Klasseværelser, som dog nu behøvede en grundig Renselse, for de kunde bruges. Derpaa fulgte tvertimod en forsøgt Indqvartering, og udenfor Skolens Bygninger var det ikke muligt i Byen at faae mere end eet Værelse, som kunde bruges. Om Fredagen blev derfor ikke mere end 7de Klasse sat i Arbeide, og først Mandag Morgen kom Skolen atter igang, efterat fire Værelser i Rectors Beboelseslejlighed vare indrettede til Klasselocaler. Dette Arrangement havde sine

Ubequemmeligheder baade for Skolen og for Nector, saameget mere som to andre af Sidstnævntes Væresser samtidig vare optagne af indqvarterede Officerer; men alt dette kunde taales, da Skolen midt imellem fjendtlige Vaaben dog nuo Ro til sin Gjerning. Efter Pintseferien blev Indqvarteringsbyrden formindsket til 110 Mand, saa at Skolen nu igjen blev sat i Besiddelse af de tre omtalte Klasseværelser, og saaledes er Tilstanden for Dieblitket*). Det er en Blanding af Skole og Caserne, som vilde være umulig, naar der ikke var saa god Mandstugt iblandt de fjendtlige Soldater, der ogsaa i Almindelighed ere godmodige og betragte Disciplene med Velvillie. Gaarden, som er Skolens sædvanlige Legeplads, er imidlertid aftraadt til Soldaterne, som der have deres Kogestede og anden Huusholdning, hvorimod Disciplene tilbringe deres Friqvarterer i Haven.

Gymnastikunderviisning har ikke funnet finde Sted siden Byens Occupation, og da Gymnastiklæreren Maarup i Midten af Mai efter forud indhentet Tilladelse af Ministeriet forlod Byen, for at søge Ansættelse i Armeen, have ingen Svømmesvelser funnet finde Sted, ligesom der under de bestaaende Forhold ikke har funnet være Tale om at gjenoptage de ved Vinterens Indtræden afbrudte Øvelser i Riffelskydning. Forevrigt er i Aarets Løb til Gymnastik anvendt sex Timer ugentlig; Disciplene ere inddelte i 3 Partier, hvert med to Timers Underviisning om Ugen.

---

*) den 20de Juni.

Det almindelige Underviisningsschema er saaledes, som her folger:*)

	VII A & B.	VI.	V.	IV.	III.	II.	I.	Sum af ugl. Timer.
Dansk . . .	Wo. 3	Wo. 2	Wo. 2	Wo. 2	Wo. 2	N. 4	R. 6	21
Tydk . . .	"	Wo. 3	Wo. 3	Wo. 2	T. 3	T. 5	T. 6	22
Franck . . .	T. 1	T. 3	T. 3	T. 2	T. 3	T. 6	"	18
Latin . . .	D. 9	We. 9	G. 9	G. 9	G. 9	"	"	45
Greæk . . .	D. 6	We. 5	We. 5	We. 5	"	"	"	21
Hebraisk . . .	B. 2-2	"	B. 2	B. 2	B. 2	B. 3	B. 3	4
Religion . . .	B. 2	B. 2	B. 2	B. 2	B. 2	B. 3	B. 3	16
Historie . . .	R. 3	R. 2	R. 2	R. 2	R. 2	F. 2	F. 3	16
Geographie . . .	"	F. 2	F. 2	F. 2	B. 2	B. 2	B. 2	12
Naturhist. . .	"	F. 2	F. 3	13				
Naturlære . . .	D. 3-3	"	"	"	"	"	"	6
Mathematik . . .	D. 4-4	D. 4	D. 4	D. 4	D. 2	"	"	22
Regning . . .	"	"	"	"	D. 2	F. 4	F. 4	10
Skrivning . . .	"	"	"	J. 2	J. 3	J. 4	J. 4	9 ^{var})
Tegning . . .	"	"	"	"	D. 2	D. 2	D. 2	4 ^{var})
Talt ugl. T.	33	34	34	34	34	34	33	

Til Sang anvendes af Musiklærer Amberg 4 Timer ugentlig, hvorf af de enkelte Stemmer, 1 til det samlede Chor. — Adjunct Bahnsen har Inspectionen ved den gymnastiske Underviisning og i Frierbartererne.

De ikke studerende Disciple har der været givet separat Underviisning i 10 Timer ugentlig, nemlig: 2 Timer Dansk Stiil og Grammatik (Ramsgaard), 3 Timer Tydk Stiil og Grammatik (Toepfer), 2 Timer Mathematik (Dohn) og 3 Timer Naturlære (Dohn).

*) Skolens Lærere, hvis Navne paa ovenstaende Tabel ere angivne ved Begyndelsesbogslaverne, ere: Rector Olsen, Overlærerne Dr. Wessenberg og Wolle, Adjuncterne Bahnsen, Dohn, Greibe, Toepfer, Feddersen og Ramsgaard og Timelærer Jensen.

**) Skrive- og Tegnetimerne for 1ste og 2den Klasse ere fældedes.

I Enge lsk besørges Underviisningen af Adjunct Greibe, 40 Disciple have deeltaget deri, fordeleste paa 3 Partier, paa resp. 12, 11 og 7 Disciple, det ældste Partier med 1 Timer, og de 2 yngste Partier hvert med 2 Timers ugentlige Underviisning, dog saaledes, at den ene ugentlige Time for disse 2 Partier er fælleds.

Øversigt over Skolens Virksomhed i Skoleaaret 1863—64.

Dansk.

1 Kl. Dansk Læsebog, udgiven af Bondesen, Dorph og Krarup-Bilstrup, er benyttet til Øvelse i Oplæsning og Analyse. Det vigtigste af Formlæren og Læren om den enkelte Sætning er gjennemgaaet. I 3 Timer om Ugen ere Disciplene øvede i Rettskrivning efter Dictat. 8 Digte af Nicolai Krossings poetiske Læsebog ere lært udenad.

2 Kl. Samme Læsebog er benyttet til Øvelser i Oplæsning og Analyse. Formlæren og Læren om den enkelte Sætning repeteret, den øvrige Sætningsslære og Neglerne for Interpunctionen læste og repeterede efter E. Wolles „Negler og Bestemmelser“. I 2 Timer om Ugen ere Disciplene øvede i Stil: Opgaver af bibelhistorisk, verdenshistorisk eller almindelig fortællende og beskrivende Indhold, sjeldnere Øversættelser fra Tysk og Dictatstile.

3 Kl. Samme Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse. Formlære og Sætningsslære repeteret efter Grammatiken. I den anden Time strevet Stile: bibelhistoriske, historiske, Øversættelser fra Tysk samt Stile af fortællende og beskrivende Indhold (tildeels efter Trojels Opgaver).

4 Kl. Som i 3die Kl., kun med større Fordringer til Klassen.

Realeleverne i 3de og 4de Klasse have desuden i 2
særskilte ugentlige Timer Øvelser i dansk Stil og dermed
 forbunden Repetition af de Punkter af den danske Grammatik,
 hvortil de enkelte Stile give Anledning.

5 Kl. Udarbeidelser over forskelligartede Emner, tildeels
 saadanue, hvortil Stoffet kan søges i et eller andet Skolefag.

6 Kl. Udarbeidelser, mest over saakaldte frie Opgaver,
 til hvilke stundom Dispositioner og i Neglen Momenter og
 veiledende Vink meddeles af Læreren.

7 Kl. Skriftlige Afhandlinger. Besvarelser, der egne
 sig dertil, oplæses høit for Klassen og lægges til Grund for
 en yderligere Udvikling af Opgaven. Thortsens Litteratur-
 historie benyttes som Grundlag for litterairhistoriske Foredrag,
 og Prøver af danske Digttere fra Kjæmpevisperioden indtil
 den nyere Tid ere forelæste.

Tydk.

1 Kl. Toepsers Læsebog for de lavere Klasser Nr.
 1—53, 57—58, 67—71, 75, 84—88, 92—93, 99—105,
 137—157, ialt 121 Sider. Ahns practiske Lærebog, 2den
 Udg. Nr. 1—66 (32 Sider) og det Tilsvarende i Gramma-
 tiken. Alt læst og repeteret. Endel Stile ere strevne, til-
 deels paa Skolen, efter de danske Stykker i Ahns Lærebog.

2 Kl. Samme Læsebog Side 103—216, 236—256.
 Ahns praktiske Lærebog Nr. 85—130 (33 Sider) og det
 Tilsvarende i Grammatiken. Alt læst og repeteret. Des-
 uden repeteret Formlæren indtil 2den Conjugation. Enkelte
 Stile ere strevne, tildeels paa Skolen, efter de danske Styk-
 ker i Lærebogen.

3 Kl. Hjorts Læsebog, den prosaistiske Deel Side 20—87.
 Ahns praktiske Lærebog Nr. 143—170 (26 Sider). Toep-
 pers Grammatik: det Bigtigste af Formlæren. Alt det Læse
 er tillige repeteret undtagen det opgivne Pensum af Hjorts
 Læsebog.

4 Kl. Hjorts prosaistiske Læsebog: Pag. 21 — 97. Kjønnet lært efter Toepfers Grammatik og den øvrige Formlære repeteret. Oversættelse af Læsebog derimod ikke repeteret, da Faget kun har to ugentlige Timer.

De ikkestuderende Disciple af denne Klasse have desuden i de for dem bestemte separate Timer skrevet Stile, deels i Hjemmet, deels paa Skolen, efter de danske Stykker i Ahns Lærebog; i de sidste Maaneder af Skoletaaret er der gaaet over til Oversættelse af lette Smaafortællinger. I den samme Undervisning har den ene af 3die Klassens 2 ikkestuderende Disciple deltaget, medens den anden kun har skrevet Stile efter Ahns Lærebog. Af Grammatik er repeteret de vigtigste Regler af Formlæren.

5 Kl. Hjorts prof. Læsebog Pag. 340 — 361, 526 — 542. Poetisk Deel: de versificerede Stykker til Pag. 94. Formlæren repeteret efter Toepfers Grammatik, og det Vigtigste af Syntax læst efter E. Wolles „Materialier til at indeve den tydiske Syntax. En Stil om Ugen efter Lorenzens Stiilsøvelser.

6 Kl. Forstjellige Stykker af Hjorts prosaistiske og poetiske Læsebog, foruden die Räuber, Götz von Berlichingen og endel Digte af Schiller. Syntaren fuldstændig læst samt Formlæren repeteret. En tydlig Stil om Ugen.

Franst.

2 Kl. Ahns practiske Lærebog, Første Cursus 1ste Afdeling Nr. 1 — 114, 2den Afdeling Nr. 70 — 91; Andet Cursus Side 71 — 82, 85 — 111. (Ialt 102 Sider.) Alt læst og repeteret. Enkelte Stile ere skrevne, tildeels paa Skolen, efter de danske Stykker i Lærebogen.

3 Kl. Ahns practiske Lærebog, Første Cursus 2den Afdeling Nr. 1 — 60, 70 — 91 (42 Sider); Andet Cursus Side 71 — 82, 85 — 111. Alt læst og repeteret.

4 Kl. Ahns praktiske Lærebog, Første Cursus 2den Afdeling Nr. 47—69; Andet Cursus 1ste Afdeling Nr. 1—18, 2den Afdeling Side 71—82, 85—111 (ialt 53 Sider). Borrings Læsebog for Mellemklasser Side 116—143. Alt læst og repeteret.

5 Kl. Borrings Etudes littéraires Side 62—98, 126—151, 160—166, 235—261 læst og repeteret. Efter Abrahams's franske Sproglære er Formlæren repeteret og af Syntaxen første Afsnit læst og repeteret. Til cursoriss Læsning er benyttet Emile Souvestre, Souvenirs d'un vieillard, hvorfra er læst c. 100 Sider.

6 Kl. I Borrings Etudes littéraires og Souvestre, Scènes de la Chouannerie og les derniers Bretons er læst 480 Sider, dels som foresat Lectie, dels cursoriss, det sidste een Time om Ugen. Efter Abrahams's Sproglære repeteret Formlæren og læst og repeteret de vigtigste Regler af Ordføringsslæren, navnlig saadanne, som angaae Særegenheder ved det franske Sprog. En Gang om Maaneden have Disciplene opgivet som læst paa egen Haand Pensa af franske Forfattere, hvori de ere blevne examinerede.

7 Kl. Cursoriss er læst Molière, l'Avare og Digtene i Borrings Etudes litteraires. I Foredrag er meddelelt en Oversigt over den franske Literatur i Ludvig den Hjortendes Tidsalder; Prøver af Tidsalderens Forfattere meddelelte navnlig efter Staaf, Urval ur franska literaturen.

Engelsk.

Det yngste Partie har læst og repeteret i Listovs Læsebog første Cursus fra Side 22 til Side 42. I Rossings Grammatik læst og repeteret indtil Verberne.

Det mellemste Partie har læst og repeteret i samme Læsebog andet Cursus fra Side 22 til 69. Mariboes Grammatik læst og repeteret.

Det ældste Parti har læst og repeteret i Herrigs British Classical Authors fra Side 196 til 247. Grammatiken repeteret under Læsningen.

Latin.

3 Kl. har læst og repeteret i Bergs og Möllers latinste Læsebog, første Deel, alle de latinste Stykker i første Afdeling og enkelte Exempler af Tillæg til første Afdeling samt af anden Afdeling. Det Vigtigste af Beiningsslæren i Madvigs Grammatik læst og repeteret. Nogle Regler af Ordføningsslæren ere meddeleste mundtlig. 30 Stile strevne, fornemmelig efter Trojels Stiilovesser.

4 Kl. Første Bog af Cæsars Gallerkrig og Ciceros 1ste og 2den Tale mod Catilina læst og repeteret. Af Madvigs Grammatik er Ordføningsslærens første Afsnit læst og repeteret, Beiningsslæren repeteret. 70 Stile ere strevne, dels paa Skolen, dels hjemme, efter Trojels Stiilovesser.

5 Kl. Ciceros 3die og 4de Tale mod Catilina og Talen for Roseius fra Ameria læst og repeteret. Af Madvigs Gramm. Ordføningsslærens andet Afsnit læst og repeteret, første Afsnit og Beiningsslæren repeteret. 70 Stile efter Ingerslevs Materialier.

6 Kl. Ciceros Cato Major og Lælius og 1ste Bog af Livius læste og repeterede. Af Madvigs Grammatik Synatren 2 første Afsnit. 2 Gange ugentlig skriftlig Stiil efter Zumptz Opgaver.

7 Kl. Livii liber 21. Taciti Germania. Ciceronis de officiis liber 3. Horatii carmina 1—2. Virgilii Æneid. libb. 2 & 3. Desuden cursorisk læst Seneca de ira libb. 1—2 og af Flemmers Udvælg af Sølvaderens prosaiske Forfattere Stykkerne af Suetonius. Repetition af Madvigs Grammatik. Ugentlig i Reglen 2 Stile og undertiden endnu een, som er kortere og skrives paa Skolen. Den romerske Literaturhistorie efter Tregders Lærebog.

Græsk.

4 Kl. Bergs Schæma og Tregders Formlære. Dertil

svarende Exempler i Bergs Lærebogs 1ste Cursus og af 2det Fablerne, læste og repeterede.

5 Kl. Xenophons Anabasis I—II, 5 (incl.) læst og repeteret. Den attiske Dialect af Tregders Formlære.

6 Kl. Homers Odyssee I—IV, 625 læst og repereret. Tregders Formlære.

7 Kl. Platonis Apologia Socratis & Crito; af Tregders Anthologie: de homeriske Hymner, nogle af Idyllerne (Nr. 1—5 og 14), Elegierne, Epigrammerne, af de lyriste Digte Nr. 9—19 og 22—27 og Tragica undtagen de 3 sidste Chorsange. Det Vigtigste af Syntaren gjennemgaaet efter Madvig. Desuden repeteret Formlæren. De græske Antiquiteter efter Bojsen og Mythologien efter Tregder.

Hebraisk.

7 Kl. B. Det Vigtigste af Whittes Grammatik og Genesist Cap. 1—11 læst og repeteret.

7 Kl. A. Læst og repeteret de anordnede 40 Capitler af Genesist.

Religion.

1 Kl. Efter Daugaards og Stockholms Bibelhistorie er læst og repeteret: det gamle Testamente og de 26 første Stykker af det nye. Luthers lille Katechismus: de 3 første Parter.

2 Kl. Efter samme Bibelhistorie er læst og repeteret fra 26de Stykke i det nye Testamente til Enden; desuden hele Bogen repeteret. I Balslevs Katechismus er læst og repeteret forfra til Troen.

3 Kl. Efter Balslevs Katechismus er læst og repeteret de 2 første Troens Artikler. I Aasens's Bibelhistorie forfra til Kong Saul.

4 Kl. Efter Balslevs Katechismus er læst og repeteret

fra § 82 til Enden. I Herslebs Bibelhistorie fra Kong David til Pag. 146.

5 Kl. Efter Liscos Lærebog er læst og repeteret forfra til § 81; en Deel er forbigaet. I Herslebs Bibelhistorie: 4de Afdeling til Apostlenes Historie.

6 Kl. Efter Liscos Lærebog, læst og repeteret fra § 81—179. I Herslebs Bibelhistorie: fra Videlseshistorien til Enden, samt repeteret hele Bogen.

7 Kl. B. Efter Liscos Lærebog læst og repeteret fra § 179—248.

7 Kl. A. Efter samme Lærebog fra § 248 til Enden, samt Repetition af hele Bogen.

Bibelleæsning. 7de Kl. har læst de 11 sidste Capitler af Johannes Evangelium i Grundspørgslet. Med de øvrige Klasser er i Modersmaalet læst forskjellige Stykker af den hellige Skrift, fornemmelig det nye Testamente.

Historie.

1 Kl. Efter Kosods fragmentariske Lærebog ved Thrige er læst og repeteret fra Pag. 1—104. (Den gamle Historie.)

2 Kl. Efter samme Lærebog er læst og repeteret fra Pag. 104—240. (Middelalderens Historie og den nyere Historie indtil Catharina II.)

3 Kl. Bohrs Lærebog i den gamle Historie er læst og repeteret til Side 137 (Det romerske Riges Udvidelse fra den anden puniske Krig til Åar 133).

4 Kl. Bohrs Lærebog i den gamle Historie fra Side 127 (Romernes Kamp om Mellem- og Nedre-Italien) læst og repeteret; ligeledes Bohrs Lærebog i Middelalderens Historie til Side 73 (Korstogene).

5 Kl. Bohrs Lærebog i Middelalderens Historie fra Side 73 læst og repeteret; ligeledes sammes Lærebog i den nyere Historie til Side 45 (Katholicismen imod Kirkesorberingen).

6 Kl. Repeteret den gamle Historie efter Bohr (2 Disciple efter Kofod) til det romerste Keiserrige. Læst og repeteret Bohrs Lærebog i den nyere Historie fra Side 91—198 (Fra Nederlandenes Republik fra 1648—1679 til den franske Revolution).

7 Kl. B. Den gamle Historie efter Kofods Udtog (2 Disciple efter Bohrs Lærebog), Middelalderen efter Bohr, Danmarks Historie efter Allén.

7 Kl. A. Repeteret hele Verdenshistorien, den gamle Historie efter Kofod, Middelalderen og den nyere Tid tildeels efter Bohr, Danmarks Historie efter Allén.

Geographie.

1 Kl. Ingerslevs lille Geographie er læst og repeteret; dog er, især i de 4 sidste Verdensdele, Meget forbigaat.

2 Kl. Efter Velschows Geographie læst og repeteret Asien og Afrika.

3 Kl. Efter samme Lærebog læst og repeteret Holland, Belgien, det britiske Rige, Frankrig, Spanien, Portugal, Schweiz og Italien.

4 Kl. Efter samme Lærebog læst og repeteret Østerrige, Tyrkiet, Grækenland, Amerika, Afrika og Australien; dog er i de nævnte 3 Verdensdele Meget forbigaat.

5 Kl. Efter samme Lærebog læst og repeteret: Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, Preussen, Tydfland, Holland og Belgien, samt Amerika og Australien.

6 Kl. Efter samme Lærebog er hele Geographien paany gjennemgaat og repeteret.

Naturhistorie.

1 Kl. Efter Lütkens mindre Lærebog har klassen læst og repeteret Pattedyr, Fugle og Krybbyr.

2 Kl. Efter samme Lærebog er læst og repeteret: De koldblodige Hvirveldyr samt Insectorne.

3 Kl. Efter samme Lærebog er læst og repeteret: Leddyr og Bløddyre. — Da Lütkens mindre Lærebog benyttes gjennem hele Skolen, har det været en Nødvendighed hifst og her at tilføje Adstilligt, men disse Tilføjelser ere først begyndte med tredie Klasse, saaat Undervisningen i de laveste Klasser saavidt muligt har rettet sig efter Lærebogen.

4 Kl. Efter Baupells Lærebog er læst og repeteret Alt, som angaaer Plantens ydre Bygning og Forhold; desuden har Klassen læst og repeteret Bladspiran, ligesom det linneiske System er gjennemgaet og indøvet. — De vigtigste Grundstoffer ere læste efter Johnstrups Lærebog, og saavidt muligt ere samtlige i Bogen omtalte Forsøg foreviste.

5 Kl. Hele Zoologien er læst og repeteret efter Lütkens mindre Lærebog med de Tilføjelser, som have været nødvendige.

6 Kl. Har repeteret Zoologien efter Lütkens mindre Lærebog, Botaniken efter Bramsen og Dreiers Lærebog, samt Grundstofferne efter Johnstrups: de chemiske Grundstoffer.

Naturlære og Astronomie.

7 Kl. B. Læst og repeteret Ørsteds „Naturlærrens mechaniske Deel“ forfra til Side 216.

7 Kl. A. Læst og repeteret Ørsteds „Naturlærrens mechaniske Deel“ fra Fald paa Skraaplanet til Enden og Silfverbergs „Naturlærrens chemiske Deel“, samt repeteret den mechaniske Deel forfra til Fald paa Skraaplanet; ligeledes repeteret Mundts „Grundtræk af Astronomien“.

Realskoleleverne have læst og repeteret Holtens Naturlære fra Side 83—112 og fra Side 129—159 samt Magnetismen og Electriciteten.

Mathematik og Regning.

1 Kl. Klassen har efter Mundts Regnebog gjennemgaaet Multiplication og Division i bencønnte Tal samt Addition og Subtraction i Brøk; mundtlige Øvelser have været forbundne med Tavleregningen.

2 Kl. Klassen har efter samme Lærebogs Veileitung regnet simpel Reguladetri, Reguladetri med Brøk samt Procentregning.

3 Kl. Bergs Arithmetik læst og repeteret forfra til Cap. III. Forøvrigt practisk Regning: Reguladetri i hele Tal og Brøk; omvendt og sammensat Reguladetri og Procentregning.

4 Kl. Bergs Arithmetik læst og repeteret fra Cap. III til Side 103, samt Proportioner. Jürgensens Geometrie læst og repeteret forfra til Cirklen.

5 Kl. Bergs Arithmetik læst og repeteret fra Decimalbrøk til Kjædebrøk. Jürgensens Geometrie læst og repeteret fra Side 35—65, samt repeteret forfra til Side 35.

6 Kl. Bergs Arithmetik læst og repeteret fra Side 191—246, samt repeteret fra Side 82—191 med Forbigaaelse af Kjædebrøk. Jürgensens Geometrie læst og repeteret fra Side 58—81, samt repeteret forfra til Side 58. Opgaver 1 à 2 Gange ugentlig.

7 Kl. B. Bergs Arithmetik læst og repeteret fra Logarithmer til Cap. XXI. Efter Jürgensens Lærebog, læst og repeteret Stereometrien og Plantrigonometrien. Opgaver 1 à 2 Gange ugentlig.

7 Kl. A. Gjennemgaaet og repeteret det hele mathematiske Cursus i Arithmetik, Geometrie, Stereometri og Plantrigonometri. Opgaver 1 à 2 Gange ugentlig.

Tegning.

Frihaandstegning i de 2 første Klasser efter Helsleds Fortegninger. Tredie Klasse har 2 Gange ugentlig hørt geometrisk Tegning.

Assens Lærebog i den bibelske Historie er i dette Sko-
leaar indført i 3die Klasse (og successivt opad) istedetfor
Herslebs Bibelhistorie.

Med Skolen er forbundet en Aftenskole, hvori Discip-
lene under Adjunct Toeplers Tilsyn og Veiledning kunne for-
berede sig paa den følgende Dags Pensum c. 2 Timer hve-
Aften. Den holdes med Ministeriets Tilladelse i et af Skol-
lens Klasseromme og tæller for Dieblifiket 13 Disciple.
Betalingen er 2 Rd. 48 Sk. kvartaliter.

III. Videnskabelige Samlinger.

Skolens Bibliothek

har erholdt følgende Tilvært:*)

Christianus L. B. de Wolff, *Philosophia moralis sive Ethica*,
Tom. I—V. Halæ Magdeburgicæ MDCCI—MDCCIII.

H. Hemsterhuis, *Vermischte philosophische Schriften*. Aus dem
französischen übersezt. Leipzig 1782. Th. I—III.

F. W. J. Schelling, *Bon der Weltseele*. Hamburg 1798.

— —, *Bruno, oder über das göttliche und natürliche
Princip der Dinge*. Berlin 1802.

— —, *Philosophie und Religion*. Tübingen 1804.

Henrik Steffens, *Indledning til philosophiske Forelæsninger*. Kjø-
benhavn 1803.

— —, *Grundzüge der philosophischen Naturwissenschaft*.
Berlin 1806.

Hamann's Schriften, herausgeg. von Friederich Roth. Th. 1—7.
Berlin II. Leipzig 1821—25.

Moses Mendelsohns philosophische Schriften. Th. 1—2. Carlsruhe.
Système de la Nature. Londres MDCCCLXXVII.

Eregetist Bibliothek, en Samling af de bedste udførligere Kommentarer til det Nye Testamente Breve, udg. af W. F. Boethe. Kbhavn 1840—46. 14 Døle.

Dr. W. M. L. de Wettes Fortolkning af Apostlenes Gjerninger, oversat af J. Johansen, Kbhavn 1851.

J. G. Herder, *Vom Geist der ebräischen Poesie*. Th. 1—2. Dessau 1783.

Nordisk Tidskrift for christelig Theologie, udg. af Th. V. Oldenburg og P. Chr. Kierkegaard. Bd. 1—4. Kbhavn 1840—42.

W. A. Werels, *Foredrag over Pastoraltheologien*. Christiania 1853.

---

*) Mærket * foran en Bog betyder, at den er tilsendt Skolen fra Ministeriet.

- G. J. Bollkofers** Predigten, nach seinem Tode herausgegeben.
Frankf. u. Leipzig 1789. 1—7 Bd.
- Dr. F. Schleiermacher**, Predigten. Berlin 1801—33. Bd. 1—7.
- Joseph Fawcetts** Predigten. Aus dem Englischen übersetzt von H. Schleiermacher. Berlin 1798. 1—2 Th.

- Eusebius**, Kirkens Historie gennem de tre første Aarhundreber, fordanset ved Carl Muus. Kbhavn 1832.
- Hesychii Alexandrini lexicon**, rec. M. Schmidt. Vol. IV. fasc. 8.
- T. Livii Historiarum Romanarum libri qui supersunt**. Ex re-censione Madvigii edd. J. N. Madvigius et J. L. Ussingius. Vol. II pars II. Hauniæ 1863.
- M. Fabii Quintiliani instit. oratoriæ, lib. decimus**, erkl. von E. Bonnell. Berlin 1863.
- L. Ove Kjær**, Studiet af Oldtidslivet og Oldtidshistorien. Kjøbenhavn 1863.

- I. I. A. Worsaae**, Den danske Erobring af England og Normandiet. Kbhavn 1863.
- Holger Fr. Nørdam**, Kjøbenhavns Kirker og Kloster i Middelalderen. 1—2det Heste. Kbhavn.
- Dr. Frederik Münter**, Den danske Reformationshistorie. Kbhavn 1802. 1—2 Deel.
- A. C. P. Linde**, Meddelelser angaaende Kjøbenhavns Universitet, den polytechniske Læreanstalt, Sors Academie og de lærde Skoler med dertil hørende Realunderviisning i Kongeriget Danmark for 1849—56. 8de Heste. Det lærde Skolevæsen (Slutning).
- Statistisk Tabelværk**, 3die Række, 1—2 Bd. Ny Række, 17—25 Bd.
- Carl Ritter**, Allgemeine Erdkunde. Herausgég. von H. A. Daniel. Berl. 1862.
- Bulls Kort over Danmark**. Plade 13 og 15.

- Safn til sögu Islands og Islenzkra bókmenta**, gefið út af hinu Islenzkra bókmentafélagi. 1—2 Bd. Kaupmannahöfn 1856—1861.
- Biskupa sögur**, gefnar út af hinu Islenzkra bókmentafélagi. 1. Bd. 2 Bd. 1. Kaupmannahöfn 1861—62.
- Islands Arbeikur i sögu-formi**. Af Jóni Espólin. X Deild. Kaupmannahöfn 1843. XI Deild. Kaupmhöfn, 1855.

Uppdrátr Islands, gjörðr að fyrirsögn Olafs Nicolas Olsens.
1849.

Ljódmæli eptir *Jónas Hallgrímsson*. Kaupmhfn. 1847.

Oldnordisk Ordbog ved det kgl. nordiske Oldskrifts-Selskab af
Erik Jonsson. Kjóshenh. 1863.

Manden bedre end hans Nygte. Et Digt af 101. Kbhavn 1862.
Gud veed, hvortil det er godt! Af N. N. Kbhavn 1861.

101 Gaader og Charader. Julegave for 1861. Kbhavn 1861.

Sange af Dr. B—o. Kbhavn 1862.

Montaigne, Pensées. Amsterdam MDCCI.

Louis Figuier, La terre avant le deluge. Paris 1863.

Dr. H. G. Bronn, Die Klassen u. Ordnungen des Thierreichs.
3 Bd. 26—31 Lief.

*K. J. Lyngby, Udsangsordenes Bøjning i Jydske Lov og i den
jydske Sprogart (Skr. for den philos. Doctorgrad). Kbhavn
1863.

*P. A. C. Heiberg, Kritisk Oversigt over de danske Diatomeer.
Første Heste (Skr. for den philos. Doctorgrad). Kbhavn.
1863.)

*F. Nutzhorn, De homeriske Digtes Tilblivelsesmaade. (Skr.
for den philos. Doctorgrad.) Kbhavn 1863.

*C. Studsgaard, Om Osteomyelitis diffusa Chassaignac (Skr.
for den medic. Doctorgrad). Kbhavn 1863.

*I. P. Poulsen, lagttagelser angaaende Hjerneapoplexiens pa-
thologiske Anatomi og Genese (Skr. for den medic. Doc-
torgrad). Kbhavn 1863.

H. H. Campe, Allgemeine Revision des gesammelten Schul- und
Erziehungswesens. Th. I—IV. Hamburg 1785. V—IX. Wien
u. Wolfenbüttel 1786—87. X—XVI. Wien u. Braunschw.
1788—92.

*E. Langhoff, Historisk Beretning om det kongelige Skolelæ-
rerseminarium i Lyngby ved dets halvhundredaarige Jubi-
læum den 30te April 1863.

*Aarsberetninger fra det kgl. Geheimarchiv. 3die Binds 3die
Hefte. 4.

*Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs For-
handlinger og dets Medlemmers Arbeide i 1861, Nr. 8;
1862, Nr. 3—6; 1863, Nr. 1—4.

- Nordisk Universitets Tidsskrift. 8de Aarg. 4. H.
 Neue Jahrbücher für Philologie und Pädagogik ; begründet von
J. Chr. Jahn; gegenwärtig herausgeg. von *R. Dietsch* und
A. Fleckeisen. 87—88 Bd. 5—9 H.
L. Herrig, Archiv für das Studium der neueren Sprachen u.
 Litteraturen. 33 Bd. 2—4 H. 34 Bd. 1—4 H.
F. Bahrndt, Literarisches Centralblatt. 1863. 23—39, 41—42.
F. H. Troschel, Archiv für Naturgeschichte. 28 Jahrg. H. 5.
 29 Jahrg. H. 1—2.
I. C. Schjödte, Naturhistorisk Tidsskrift, 3die Række, 1ste Bd.
 3 H. 2det Bd. 1—2 H.
C. Fogh og *Chr. Lütken*, Tidsskrift for populære Fremstillinger
 af Naturvidenskaben. 2den Række, 5te Bd. 3—6 H. 3die
 Række, 1ste Bd. 1ste H.

*Kjøbenhavns Universitets Program ved Kongens" Fødselsdag
 1863 (*I. L. Ussing*, Prøve paa en Fremstilling af Græ-
 kernes og Romernes huuslige og private Liv).

*Universitetets og den polyt. Læreanstalts Lectionscatalog for Ef-
 teraarshalvaaret 1863.

*Lister over Afgangsexamen ved Skolerne og Adgangsexamen
 ved Universitetet i 1863.

*Liste over de Studerende, der i Aaret 1863 have taget Phi-
 losophisk Examen.

*Skoleprogrammer for 1863 fra følgende Skoler:

i Kongeriget: 1. Aalborg. 2 København (Gottfred, Underfonge
 i Jylland, mod Carl den Store, romersk Keiser. 2den Deel.
 Af Adjunct Høvgaard). 3. Frederiksborg. 4. Helsingørs
 høiere Realskole. 5. Herlufsholm (Nogle Bemærkninger om
 Oldnordisk som Lærefag i de lærde Skoler. Af Prof. C. Lis-
 tøv, Rector). 6. Horsens. 7. Horsens (C. Jørgensen,
 Fortegnelse over Skolens Bogsamling). 8. Kjøbenhavn: a)
 Metropolitanstolen. b) Borgerdydkolen paa Christianshavn
 (Oehlenschlägers Ungdom. Af Prof. Martin Hamme-
 rich). c) Borgerdydkolen i Kbhavn. d) Latin- og Real-
 skolen i Store Kongensgade. e) Det v. Westenfle Institut. 9.
 Nykøbing. 10. Odense (Hotel Rambouillet. Et Billede fra
 Selbstslivet i Frankrig fra Lubvig den Trettendes Tid. Af
 Adjunct S. Broberg). 11. Randers (Terentses Heauton-
 timorumenos, metrisch oversat af Dr. Whitte). 12. Ribe. 13.

Roeskilde (J. E. Hundrup, Biographiske Esterretninger om dimitterede Disciple fra Slagelse lærde Skole. Det Heste). 14. Ronne høiere Realskole (Kong Agis den Tredie af Sparta. Af Adjunct I. P. Bang). 15. Slagelse Realskole (Om Divisionsrest; Primtal; Største fælles Maal og Mindste fælles Mangefold. Af K. H. Schow). 16. Sorø. (Nogle Ord til Afsked ved min Afgang fra Sorø Academies Rectorat. Af Dr. Bojesen). 17. Veile Amts høiere Realskole i Kolding. 18. Viborg (A. Geddersen: Til Blæddyrfaunaen omkring Viborg). — Desuden fra Reykjavík 19. Program for 1861—62 og 20. Fortegnelse over Skolens Bogsamling af Jón Arnason.

3 Sønderjylland: 1. Haderslev (S. B. Thrigé, Bidrag til Haderslev lærde Skoles ældre Historie). 2. Flensburg (Adj. Herskind, Verzeichniss der zur Geschichte des Nordens und zur dänischen, norwegischen und schwedischen Literatur gehörenden Bücher, die seit Juli 1859 für die Flensburger Schulbibliothek angeschafft worden sind). 3. Schleswig (Elementarcursus der Geometrie vom Adjuncten P. H. H. Grünfeld). 4. Rendsburg (De rebus capitalibus Atheniensium, quæ τὸν γοργὸν nomine comprehenduntur; von Adjunct Dr. Bohstedt).

3 Hølstein og Lauenburg: 1. Altona (Des Aristophanes Urtheil über die drei großen Tragiker Athens. Introductionrede von Dr. C. F. E. Jasper. 2. Glückstadt (Zu Platons Protagoras). 3. Kiel (Dr. H. Trede: Qua arte Hecuba Euripidea composita sit). 4. Meldorf (Ueber Art und Wesen der alten Griechen. Von Dr. C. Harries, Subrector). 5. Plön (Kuphaldt, die Flora von Plön). 6. Ræzburg (Ueber die Bedeutung der griechischen Opfer. Von H. Frahm).

Discipelbibliotheket

har erholdt følgende Tilsætt:

J. L. Heiberg, Nordisk Mythologie. Kbhavn 1862.
Aftenlæsning, et underholdende Maanedsskrift, 7de Bind, H. 2—6.
8de Bind, H. 1—6. 9de Bind, H. 1—3.

Den naturhistoriske Samling.

Samlingen bestaaer nu af 1486 Nummere. Den har i det forløbne Skoleaar erholdt følgende Tilvært:

1. *Mustela erminea*. Udstoppet. Givet af Hr. pract. Læge Witz.
  2. *Falco peregrinus*. Udstoppet. Givet af Hr. Districtslæge Berg.
  3. *Strix otus*. Udstoppet.
  4. *Garrulus glandarius*, Cuv. Udstoppet. } Givet af Discipel J. Plenge.
  5. *Charadrius hiaticula*. Udstoppet. Givet af Discipl. L. Neßelmann.
  6. *Podiceps minor*. Udstoppet. Givet af Hr. Districtsl. Berg.
  7. *Uria Brunnichii*. Udstoppet. Kjøbt.
  8. *Alosa Finta*, Cuv. } *Spiritus*. Givet af Hr. Overrettsprocurator Morville.
  9. *Os sepia*. } *Spiritus*. Givet af Discipl. J. Harboe.
  10. Sandsteen med forstenede Bivalver. Givet af Discip. B. Wilcken.
  11. Et Stykke Kilbekkafra Viborg Domkirke. Givet af Hr. Stiftsprovst Welding.
-

Den Samling af vildtvorende Planter, som, forat understøtte Undervisningen i Botanik, blev begyndt i Skolens Rectorhave (see Programmet for 1863) er i dette Foraar vedligeholdt og forsøget, saavidt Omstændighederne have tilladt det. Det har viist sig at være en betydelig Lettelse for Undervisningen at have en saadan Samling ved Haanden, navnlig her paa Stedet, hvor man maa gaae længe og langt for at finde afværlende Planteformer. Fredagene ere oftere benyttede til længere Toure med de ældre Elever.

IV. Beneficier.

Skolestipendiet høieste Grad, 50 Rd., har i dette Aar været tillagt W. Friederichsen og C. B. B. F. Th. Hansen; den mellemste Grad, 35 Rd., F. Th. Katstrup, A. B. Nørgaard, J. A. Frandsen, C. B. Th. Hagemann, A. L. Dragheim og C. Ch. R. Dohn; den laveste Grad, 20 Rd., J. P. Møller, H. P. A. Junge og H. Th. S. Gerner. -- Fri Undervisning: L. C. Møller, P. C. Blicher, J. F. A. Colding, N. P. Petersen, J. G. O. Brør, B. H. Graae, J. Henrichsen, F. B. Laub, N. D. Schröder, Chr. H. Jacobsen, Simon Jensen, C. R. Madsen og fra iste Januar 1864 J. E. P. Køssen.

Det Moltkeske Legats to Nenteportioner paa 40 Rd. hver ere tillagte W. Friederichsen og C. Chr. R. Dohn.

Det Mallingiske Legats Nente (67 Rd. 48 Sk.) er tillagt Skolens Dimisus E. A. B. F. Reiß.

Det Missenske Legats Nente blev i December 1863 saaledes uddeelt:

Som Paaskjonnelse af Klid og Opmuntring til fremdeles Anstrengelse uddeeltes Femtedelen af Grundfondens Nente (101 Rd. 20 Sk.) til følgende 7 Disciple: J. P. Møller, N. C. Ullgaard, C. B. Ring, L. Chr. v. Haven, S. A. Møller, Simon Jensen og Chr. H. Jacobsen med 14 Rd. 44 Sk. til hver.

Som Understøttelse for trængende og sædelige Disciple uddeeltes de 4 Femtedele (405 Rd. 40 Sk.) saaledes: 1 Portion paa 35 Rd. 40 Sk. tillagdes Chr. A. Boye; 5 Portioner à 30 Rd. tillagdes C. B. B. F. Th. Hansen, C. Chr. R. Dohn, C. B. Th. Hagemann,

J. G. D. Brix og N. D. Schröder; 11 Portioner à 20 Rd. tillagdes W. Friederichsen, F. Th. Kattrup, H. P. A. Junge, J. F. A. Colding, A. L. Dragheim, N. P. Petersen, J. E. P. Rosse, C. R. Madsen, J. C. Gerner, F. V. Laub, F. Th. J. Jensen-Tusch. Blandt disse tilkendegaves det Boye, Brix, Friederichsen, Kattrup, Junge, Rosse, Madsen og Gerner, at den dem tillagte Understøttelse tillige var at ansee som et Beviis paa Lærernes Tilfredshed med deres Flid og som en Opmuntring for den følgende Tid.

De opsamlede Renter af Oplagspengene (65 Rd. 26 Sk.) tillagdes Skolens Dimissi E. A. V. F. Reiß og C. T. Bahnsen med Halvdelen til hver.

Renten af det Jæsenske Legats Oplagscapital (9 Rd. 3 Sk. hver Portion) er oppebaaret af Skolens Dimissi F. R. Dohn og C. T. Bahnsen.

Renten af det Juelske Legat (37 Rd. 55½ Sk. hver Portion) er oppebaaret af Skolens Dimissi E. F. Bretton og D. M. M. Farsøe.

V. Regnskabsvæsenet.

Skolens Indtægter og Udgifter i Regnskabsåret fra
1ste April 1863 til 31te Marts 1864.

Indtægter.

1. Renter af Skolens Capitaler	2,826	Rd.	32	St.
2. Jordbogsindtægter	8,234	—	89	—
3. Skolecontingenter	2,181	—	"	—
4. Fra Læssø	1,053	—	8	—
5. Indfriede Laan og refunderede Gageforstud	525	—	94	—
6. Restancer fra forrige Regnskab	315	—	4	—
7. Beholdning fra forrige Regnskab	3,034	—	74	—
8. Tilskud af den almindelige Skolefond . .	3,661	—	15	—
8. Hævet i Sparekassen til Stipendiefonden og Niessens Legat	629	—	38	—
<u>Summa Indtægt</u>				22,461 Rd. 66 St.

Udgifter.

1. Gager og Gratificationer	10,588	Rd.	48	St.
2. For Timeunderviisning	1,511	—	36	—
3. Pensioner	306	—	32	—
4. Bibliotheket og det videnskabelige Apparat	196	—	39	—
5. Bygningers og Inventars Vedligeholdelse	508	—	74	—
6. Brændsel og Belysning	278	—	66	—
7. Statter og Udgifter	1,009	—	66	—
8. Regnskabsførelsen	389	—	"	—
9. Testamenteftorpligtelse	180	—	"	—
10. Forskjellige Udgifter	527	—	23	—
11. Riffelskydning	67	—	6	—
12. Udsatte Capitaler og bevilgede Gageforstud	809	—	30	—
13. Udgivet til den almindelige Skolefond .	2,500	—	"	—
14. Udbetalt Stipendier under Stipendiefonden og Niessens Legat	1,522	—	53	—
15. Restance	412	—	59	—
16. Beholdning	1,654	—	14	—
<u>Summa Udgift</u>				22,461 Rd. 66 St.

Stipendiefondens Capital var den 31te Marts 1864: 12,705
Rd. 64 St. — Oplagspengene 800 Rd. — Niessens Legats Grund-
fond er 13,165 Rd. 56 St. — Oplagspengene 694 Rd. 2 St.

Mandag den 18de Juli.

8—9½. VI. Historie.	8—10. II, I. Religion.
10. VII A. Geometrie.	10—11. V. Latin.
4—5½. III. Historie.	11—12½. 1ste og 2det Partie. Engelsk.
5½—7. VII B. Latin.	4—6½. IV. Frans.

Tirsdag den 19de Juli.

8—9½. III. Mathematik.	8—10½. IV. Historie.
10. VI. Geographie.	10½—11½. V. Tydsk.
4—6. VII B. og Realeleverne. Naturlære.	4—6. II, I. Tydsk. 6—7. 3die Partie. Engelsk.

Onsdag den 20de Juli.

8—9. V. Naturhistorie.	8—9½. VI. Religion.
10. VII A. Naturlære.	9½—11. III. Dans.
4—6½. IV. Naturhistorie.	4—5½. II. Frans. 5½—7. VII B. Religion og He- braisk.

Torsdag den 21de Juli.

8—10. II, I. Dans.	8—9½. VI. Latin.
10. VII A. Religion og Hebraisk.	9½—11. III. Frans.
	11—12. V. Frans.

4. Sangprøve.

Optagelsesprøven for de anmeldte Disciple finder Sted Fredag den 22de Juli Kl. 8; for Fjernboende ved det nye Skoleaars Be-gyndelse, Tirsdag den 23de August Kl. 8.

Til at overvære den mundtlige Eramen og Translocations-høstideligheden, som finder Sted Fredag den 22de Juli Kl. 4, indbydes herved Disciplenes Forældre og Børger saavel-som Enhver, der maatte interessere sig for Skolens Virksomhed.

F. C. Olsen.

Characteरerliste
over
Afgangsexamen i 1863 ved Viborg Cathedralskole.

	Ævd.	Gramf.	Geographic.	Naturhistorie.	Dantf.	Latin, Æriftl.	Latin, mundtl.	Grefit.	Religion.	Historie.	Æritthetit.	Geometrie.	Naturlære.	Hovedcharacteरer.	Hebræit.
E. A. B. F. Neiñ . . .	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	Første Characteरer med Udm. (100 P.)	"
K. P. Lind	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	Første Characteरer. (96 Points.)	mg.
C. E. Bahnsen	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	godt.	godt.	mg.	ug.	tg.	mg.	mg.	ug.	Første Characteरer. (85 Points.)	mg.
J. G. Nagaard	godt.	godt.	ug.	ug.	godt.	tg.	godt.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	Første Characteरer. (80 Points.)	godt.
P. C. Th. Wolle . . .	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	godt.	godt.	mg.	tg.	godt.	godt.	godt.	Anden Characteरer. (75 Points.)	"
Martin Pedersen	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	godt.	godt.	tg.	ug.	godt.	ug.	mg.	mg.	Første Characteरer. (81 Points.)	godt.
B. F. Laub	mg.	godt.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	godt.	godt.	godt.	mg.	ug.	Første Characteरer. (84 Points.)	godt.
L. M. F. S. Hofgaard	mg.	mg.	mg.	mg.	godt.	tg.	tg.	godt.	godt.	tg.	mg.	mg.	godt.	Anden Characceer. (65 Points.)	"
Chr. S. Borgen	godt.	godt.	mg.	godt.	mg.	mdl.	mdl.	tg.	mg.	mdl.	mg.	mg.	mg.	Tredie Characteरer. (37 Points.)	tg.